



**ШИМКІВ М.В.**  
ст.групи ОЕЕм-21

## **ГУДВІЛ: ЙОГО СУЧАСНЕ ТРАКТУВАННЯ ТА ОЦІНКА**

Гудвіл є однією з найбільш суперечливих категорій не тільки бухгалтерського обліку, але і фінансового менеджменту. Доказом цього є різні трактування гудвілу різними вченими і нормативними документами. Однак про важливість цієї категорії свідчить хоча б той факт, що міжнародні стандарти фінансового обліку (МСФО) і стандарти, які діють в США GAAP за останнє десятиріччя кардинально змінювались кілька разів [1, с. 115].

У вітчизняній системі обліку поняття гудвілу розкрито в ПСБО 19 «Об'єднання підприємств» та ПСБО 28 «Зменшення корисності активів». Згідно ПСБО 19: гудвіл – це перевищення вартості придбання над часткою покупця у справедливій вартості придбаних ідентифікованих активів, зобов'язань і непередбачених зобов'язань на дату придбання [2, 3].

З точки зору бухгалтерського обліку, гудвіл - це різниця між ринковою вартістю підприємства як цілісного майнового комплексу та його балансовою вартістю, яка утворилася у зв'язку з можливістю отримання вищого рівня прибутку за рахунок використання більш ефективної системи управління, домінуючої позиції на товарному ринку, застосування нових технологій тощо.

За кордоном питання відображення гудвілу є достатньо важливим. Методологія, яка рекомендується для оцінки та організації обліку гудвілу відображена в МСБО 22 «Об'єднання компаній» та МСБО 38 «Нематеріальні активи» [4].

В подальшому узагальнимо основні риси гудвілу:

- неможливість його окремої реалізації, оскільки даний актив пов'язаний із підприємством як одиницею в цілому;
- суб'єктивність його оцінки – різні суб'єкти можуть по різному оцінювати майбутні економічні вигоди від діяльності підприємства, якому приписують наявність гудвілу;
- величина зазначеного активу може сильно коливатися протягом періоду часу, оскільки багато в чому залежить від ринкової кон'юнктури;
- на величину даного активу впливають не тільки економічні чинники, але і політичні та соціальні. Остання теза стає особливо



актуальною в глобалізованій системі господарювання транснаціональних корпоративних відносин, коли не завжди прибуток є основним виміром ефективності бізнесу [1, с. 116].

За кордоном склалися три підходи до визначення вартості гудвілу (рис. 2).



Рис. 2. Підходи до визначення вартості гудвілу

Методологія розрахунку позитивного і негативного гудвілу, рекомендована в МСБО 22, виходить з визначення різниці між купівельною ціною (інвестиціями) та оціночною вартістю придбаних активів та зобов'язань на дату здійснення угоди [4].

Слід зауважити, що у вітчизняних стандартах не представлено конкретних методик оцінки гудвілу, а оцінка зводиться до визначення різниці між ринковою і балансовою вартістю. В ПСБО 28 «Зменшення корисності активів» наводяться приклади переоцінки гудвілу, які внаслідок невдалого перекладу із МСФО «Знецінення активів» є досить заплутаними і мало придатними для вітчизняної практики.

На основі опрацювання деяких наукових статей [5, 6] рекомендуємо такі методи оцінки гудвілу як:

- Гудвіл = Сумарна ринкова величина активів підприємства мінус вартість всього бізнесу;
- оцінка гудвілу з позиції надлишкового прибутку (якщо одне підприємство отримує більший обсяг прибутку на одиницю активів, ніж аналогічне підприємство цієї ж галузі, то це означає, що додатковий прибуток підприємству приносить саме його гудвіл);
- оцінка гудвілу за обсягом реалізації.



Оцінка гудвілу за обсягами реалізації передбачає розрахунок середньогалузевих коефіцієнтів рентабельності. При цьому гудвіл компанії розраховується за формулою:

$$\Gamma = (\text{Ч} - \text{В} \times \text{Кр}) / \text{Кк}$$

Гудвіл = (Чистий операційний дохід – Виручка від реалізації Х Середньогалузевий коефіцієнт рентабельності реалізації продукції) / Коефіцієнт капіталізації нематеріальних активів (відношення прибутку компанії до вартості нематеріальних активів, відображених у балансі).

### Література

1. Голяш І.Д., Будник Л.А. Аналіз інтелектуального капіталу підприємства // Економічний аналіз. – 2010. Випуск 7. – С. 254-256

2. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку [Текст] / Пер. з англ. за ред. С.Ф. Голова. – К.: Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України, 1998. – 216с.

3. Модеров, С. Тест на обесценивание гудвила [Електронний ресурс] // С. Модеров. – Режим доступу: <http://www.at.thelib.ru/business/management>.

4. Положення бухгалтерського обліку 19 «Об'єднання підприємств», затв. наказом Міністерства фінансів України від 07.07.99р. №163, зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.search.ligazakon.ua/l\\_doc2.nsf/link1/SH000099.html](http://www.search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/SH000099.html).

5. Положення бухгалтерського обліку 28 «Зменшення корисності активів», затв. Наказом Міністерства фінансів України від 24.12.2004р. №817 [Електронний ресурс] – Режим доступу: - [http://www.search.ligazakon.ua/l\\_doc2.nsf/link1/SH000099.html](http://www.search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/SH000099.html).

6. Романів, Р. В. Гудвіл підприємства: проблемні питання сутності й оцінки в бухгалтерському обліку [Текст] / Р.В.Романів, с. Р.Романів // Галицький економічний вісник. – 2009. – №4. – С.115-119.

7. Самсонов, В. Как оценить гудвил [Електронний ресурс] // В. Самсонов. – Режим доступу: <http://www.fd.ru/article/7327.html>.